

هنر اهل بیت علیهم السلام

سیری در باورهای رزمندگان اسلام

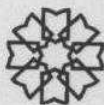
سید حسن منتظرین

دفتر پژوهش و نشر سهروردی

۱۳۹۱

سرشناسه	:	منتظرین، سید حسن ۱۳۲۰ -
عنوان و پدیدآور	:	هنر اهل بیت علیهم السلام: سیری در دوا و ای رزمندگان اسلام / سید حسن منتظرین.
مشخصات نشر	:	تهران، دفتر پژوهش و نشر سهروردی، ۹۱.
مشخصات ظاهری	:	۴۸۴ ص: ۱۴ × ۲۱ س م
شابک	:	978 - 964 - 6980 - 83 - x
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	چاپ قبلی: کتاب یوسف، ۱۳۸۹.
موضوع	:	جنگ ایران و عراق ۱۳۵۹ - ۱۳۶۷ - خاطرات.
موضوع	:	جنگ ایران و عراق ۱۳۵۹ - ۱۳۶۷ - شهیدان - وصیت نامه ها.
رده بندی کنگره	:	DSR ۱۶۲۸ / م ۷۳۶ ه ۹ ۱۳۹۱
رده بندی دیویی	:	۰۹۵۵/۰۸۴۳.۹۲۲
شماره کتابخانه ملی	:	۲۶۹۶۸۲۷
کد پیگیری	:	2691698

دفتر پژوهش و نشر سهروردی

تلفن: ۰۲۱-۸۸۰۲۸۹۵۳

www.suhrawardipub.ir

info@suhrawardipub.ir

Suhrawardipub@Gmail.com

هنر اهل بیت (علیهم السلام)

سیری در باورهای رزمندگان اسلام

سید حسن منقظ‌ترین

حیدری: صحاف □ □ چاپ‌گر: قلم

۲۱۰۰ نسخه: تیراژ □ □ تاریخ چاپ: بهار ۱۳۹۱

ISBN 978-964-6980-83-X □ □ شابک ۹۷۸-۹۶۴-۶۹۸۰-۸۳-X

نوبت چاپ: سوم کتاب، اول سهروردی

قیمت: ۹۵۰۰ تومان

حق چاپ محفوظ است

Printed in the Islamic Republic of Iran

فهرست مطالب

۱۵	مقدمه
	فصل اول
	مبانی معنوی
۲۳	حقیقت جنگ
۲۷	نسیب رحمت
۲۹	برای ادبیت
۳۵	انسیره‌ها
۳۹	رمز ماندگاری
	فصل دوم
	ویژگی‌ها
۵۴	عمل نه شعار
۵۴	صدق و اخلاص
۵۶	دنیا گریزی
۶۷	جنگ ولایی

فصل سوّم	
افس	
الگوی رزمندگان	۷۵
به سوی قلّه	۷۵
پرچم هدایت	۷۶
پیروی و تسلیم	۸۵
تشنه شهادت	۹۱
دعای عروس	۹۲
توجه متقابل	۹۶
سپیدجامگان	۹۷
عنايت امام صادق (علیه السلام)	۹۹
پرستش های نجات	۱۰۱
زنگارهای سلحشی	۱۰۷
فصل چهارم	
نام و نشان‌ها	
یگان‌ها	۱۱۸
قرارگاه‌ها	۱۱۹
عملیات‌ها	۱۲۰
اعزام‌ها	۱۲۳
اشعار	۱۲۳
ای اسلام	۱۲۶
نوشته‌ها	۱۲۶
فصل پنجم	
تمسک	
مستحبات	۱۳۲

۱۳۵	رسم رفاقت
۱۳۸	سیره پیامبر ﷺ
۱۴۴	خدمت به دیگران
۱۴۷	انس با محبوب
۱۴۸	همراه با قرآن
۱۵۱	فرمانبری
۱۵۶	اخبار روزانه
	فصل ششم
	توسل
۱۶۵	جلوه‌های توسل
۱۶۷	آشنایی با قبر
۱۶۷	دو کوهه
۱۷۱	جبهه مسجد
۱۷۳	تنه‌های شبانه
۱۷۵	رؤیا - صادق
۱۷۶	تأثیر و جعلنا
۱۷۸	صلوات
۱۸۰	حاج آقا صلواتی
۱۸۶	تأثیر توسل
	فصل هفتم
	انقطاع
۱۹۲	غربت در فقه
۱۹۹	بیشه تنهایی

فصل هشتم	۵۷۱
نماز	۸۲۱
عطر بندگی	۲۰۷
جاذبه نماز	۲۰۸
مهر و تسبیح شهدا	۲۰۹
حضور قلب	۲۱۱
آخرین نماز	۲۱۲
نماز شب	۲۱۱
رند سحرخیز	۲۱۶
فصل نهم	۲۱۷
یاد اهل المؤمنین علیهم السلام	
اسام او	۲۲۲
شب امیر	۲۲۴
زائر عاشق	۲۲۷
تشییع شبانه	۲۳۱
فصل دهم	۲۳۷
فاطمه علیها السلام در مان دردها	۲۳۷
ارادت ها	۲۳۶
سجده نجات بخش	۲۴۰
نیل و ارون	۲۴۲
پیشانی بند سبز	۲۴۷
مثل فاطمه علیها السلام	۲۴۸
احترام به سادات	۲۵۱
خونخواهی مادر	۲۵۳

۲۵۵	زیباترین الگو
۲۵۷	عنایت فاطمه علیها السلام
۲۶۴	در بین آن دیوار و در
۲۶۷	فصل یازدهم
۲۶۷	سروران جوانان بهشتی
۲۷۱	امام حسن مجتبی علیه السلام
۲۷۲	امام حسین علیه السلام
۲۷۴	گردان هشتاد نفره
۲۷۹	هنرمند شهید
۲۸۱	وصیت نامه ها
۲۸۷	شوق دیدار
۲۹۱	اشک های روان
۲۹۷	اوج عروج
۲۹۸	جوان عاشق
۳۰۰	تمسک به امام حسین علیه السلام
۳۰۳	مثل ماس علیه السلام
۳۰۴	آتش و عطرش
۳۰۸	سجاده اشک
۳۱۲	کارت عروسی
۳۱۶	آزمون سخت
۳۲۶	عبور از موانع
۳۲۹	شب عاشورا
۳۳۵	حبیب بن مظاهر

فصل دوازدهم	۳۳۷
شور حسینی	۳۳۷
زمزمه قدسیان	۳۳۹
تأثیر زیارت عاشورا	۳۴۲
پرستوی مهاجر	۳۴۴
سنگر زیارت	۳۴۸
اقرار دشمن	۳۴۹
پرچم یا حسین	۳۵۰
عنایت‌ها	۳۵۱
ترتیب آسمانی	۳۵۱
سیه‌زنی	۳۵۴
فرمان‌ها	۳۶۱
فصل سیزدهم	۳۶۱
امام رضا علیه السلام	۳۶۱
پرچم پیروزی	۳۷۰
لباس آخرت	۳۷۲
دعوت‌نامه	۳۷۵
فصل چهاردهم	۳۸۷
امام زمان علیه السلام	۳۸۷
فدایی امام زمان «عج»	۳۸۶
بازگشت به آشیانه	۳۸۸
حضور پایدار	۳۹۱
انتظار	۳۹۴

۳۹۸	شمیم دوست
۳۹۹	غواص عارف
۴۰۰	فصل پانزدهم
	خبر از شهادت
۴۰۵	بی‌تابی
۴۰۸	چشم به راه
۴۰۹	کنار دجله و فرات
۴۱۰	دیدار و فراق
۴۱۲	نکن ای صبح طلوع
۴۱۴	سید شاهینی
۴۱۶	فنا فی الله
۴۱۷	نزدیک است
۴۱۸	پنج دقیقه دیگر
	فصل شانزدهم
	نکر آخر
۴۲۳	آخرین تپش
۴۲۴	ذکر دائمی
۴۲۷	یا مهدی
	فصل هفدهم
	غفلت
۴۳۴	غرور در رمضان
۴۳۷	شکست کربلای ۴
۴۴۱	غفلت در بدر

خاتمه	۴۴۲
سخن آخر	۴۴۷
درخواست	۴۴۹
نمایه‌ها	
□ آیه‌ها	۴۵۲
□ حدیث‌ها	۴۵۳
□ شعرها	۴۵۷
□ نام‌ها	۴۵۹
□ شهیدان	۴۶۵
□ راویان	۴۶۹
□ عبارات‌ها	۴۷۵
□ مکث‌ها	۴۷۷
□ کتب‌ها	۴۸۱

www.ketab.ir

سال‌های زیادی است که از جنگ و جبهه فاصله گرفته‌ایم و در این فاصلهٔ طولانی روایت‌های مختلفی از آن دیده و شنیده‌ایم. در این بین آنان که در معرکهٔ برد و ضرر داشتند نیازی به تحلیل و تفسیر دیگران ندارند؛ ولی کسانی که یا در آن روزها نبودند و یا بودند اما توفیق حضور در جنگ را نداشتند، چاره‌ای جز اعتماد کردن به همین گفتارها و نوشتارها ندارند تا به کمک آن‌ها از جنگ و رزمندگان در عالم خیال و ذهن خود دورنمایی ترسیم کنند.

اما متأسفانه در این عرصه کم‌لطفی‌های فراوانی به بیشکستان خون و شهادت روا شد و تحریف‌های خطرناکی اتفاق افتاد. تا آن جا که برخی چنان آن دوران را ایده‌آل، هیجانی، رؤیایی و دست‌باستنی تعریف کردند که گویی رزمندگان موجودات آسمانی و هاله‌مایی از جنس نور بودند که صحنهٔ نبردشان آسمان‌ها بود.

افراطی‌گری این دسته چنان شدید بود که حتی وقتی فیلمی از جنگ ارائه می‌کردند دلاوری و شجاعت و ایثار رزمندگان را به قدری

مبالغه آمیز به تصویر می کشیدند که ذائقه مخاطب را به فضای سرد ناباوری و بی اعتمادی سوق می دادند.

اینان در تبیین بعد معنوی جنگ نیز تا آن جا پیش رفتند که امروزه حتی افرادی که مصداق های بارز و روشن و غیر قابل انکار معنویت سرشار جبهه را به چشم خود دیده اند، حاضر نیستند واقعیت های درخشان آن روزها را بر زبان جاری کنند.

در مقابل، کسانی هم پیدا شدند که از اساس منکر اصول و ارزش های دینی و ماکم بر دفاع مقدس شدند. این گروه که ضررشان اگر بیش تر از گروه اول نباشد به یقین کم تر هم نیست، امروزه به طور عجیب و غریبی تفسیری از رزمندگان و باورها و انگیزه های آنان ارائه می دهند که اگر دلسوزان و آشنایان دوران حماسه و شهادت اقدامی نکنند، دیر یا زود تحریف و جفای بزرگی نسبت به جنگ نهاده و تثبیت خواهد شد که به آسانی قابل جبران نخواهد بود. چرا که مرور زمان و فاصله گرفتن از زمان جنگ و فراموشی شدن یادگاران دفاع مقدس و سکوت آنان در مقابل تحلیل های غلط زمینه را برای پذیرش تحلیل های این طیف، مستعد و آماده می کند.

جنگ اتفاقی ساده و پیش افتاده نبود که بتوان به سادگی از کنار آن گذشت؛ بلکه یکی از سرمایه های ژرف و عمیق ملت و کشور است که باید برای حال و آینده از آن به خوبی بهره گرفت. از این رو پرداختن به حماسه دفاع مقدس و حراست از مبانی و بنیادهای اعتقادی و فکری رزمندگان با اخلاص و نیز تنگ کردن عرصه بر کج اندیشان بد فهم،

ضرورت می‌یابد. رهبر معظم در این باره چنین می‌فرمایند:

آن هشت سال جنگ بایستی تاریخ ما را تغذیه کند. ما باید از آنچه که در این هشت سال جنگ اتفاق افتاده، آن روحیه مقاومت، آن روحیه فداکاری همراه با اخلاص - همانی که حقیقتاً در عرصه‌های جنگ ما وجود داشت - استفاده کنیم.^۱

روز سردید تنها انگیزه دینی رزمندگان را به سوی جبهه‌ها می‌کشاند، که تبلور آن در عبادت و انس با اهل بیت علیهم‌السلام نمایان بود. و این تنها حقیقتی بود که در تمام جبهه‌ها جریان داشت. از این رو هر کجای جنگ نماد و ترسیمی از ارتباط با اهل بیت علیهم‌السلام بود. نمی‌گوییم به هر مکان و نقطه‌ای از جبهه توجه نمی‌کردیم. گذاشتی فرشتگان در رفت و آمد بودند. و مدعی نیستیم هیچ خدا و خدایی در یگان‌ها وجود نداشت و باز ادعا نمی‌کنیم قرارگاه‌های تیپ‌ها را لشکرها مدینه فاضله بود. اما معتقدیم و مدعی هستیم روح حاکم بر جبهه، روح معنویت، بندگی خدا و انس و ارتباط با خدا و اهل بیت علیهم‌السلام بود. روح معنوی جذبه‌ای قوی در ایجاد انگیزه برای حضور رزمندگان در مناطق عملیاتی گردید. زمینه‌های شکوفایی استعدادها در جبهه فراهم شده بود. بنابراین هر کس براساس آمادگی‌های روحی خود می‌توانست از این بستر استفاده کند و در مسیر رشد و تعالی خود پیشرفت نماید.

امروزه ما از درک و بهره گرفتن از آن فضای سراسر نور و اخلاص و از همنشینی با سبکبالان آن دوران محرومیم. اما در عوض، میراث

گرانهای شهیدان عاشورایی مان را در اختیار داریم و می‌توانیم از راه آشنایی با آن‌ها به درک صحیحی از بهجت‌های روحی و لذت‌های معنوی آن عزیزان دست پیدا کنیم: وصیت‌نامه‌هایی که روشن‌گر اعتقاد، انگیزه و مرام شهداست؛ آثاری که امام راحل تأکید فراوان بر مطالعه و دقت در آن‌ها داشت و درباره آن فرمود:

این وصیت‌نامه‌هایی که این عزیزان می‌نویسند مطالعه کنید. پنجاه سال عبادت کردید و خدا قبول کند، یک روز هم یکی از این وصیت‌نامه‌ها را بگیرید و مطالعه کنید و تفکر کنید.^۱

بر این اساس جمره حاضر تلاشی است تا به دور از افراط و تفریط و پرهیز از هرگز صراط و تحریف به تبیین ماهیت و محتوای فکری و اعتقادی رزمندگان در طول جنگ بپردازد. باشد که به روی نسل‌هایی که جبهه و جنگ را از نزدیک ندیده‌اند پنجره‌ای گشوده شود که با روحیه، انگیزه و سیره دلاورانی که سحنه‌های معنویت و عزت و شرف را آفریدند آشنا شوند. و نیز بتوانند پاسخ صحیحی برای پرسش‌ها و ابهامات خود بیابند.

تلاش ما در این اثر بر این اصل تمرکز یافته که با بیان مطالب موثق و قابل اطمینان، حقایق جنگ را از زبان کسانی بشنویم که بهترین برهه‌های عمر خود را در دوران طلایی هشت‌ساله گذرانده‌اند. این روش بهترین راه برای معرفی ماهیت و محتوای جنگ است. از این رو منابع اصلی این

متن را سخنان امام راحل ره، وصیت‌نامه شهدای عزیز و سخنان و خاطرات رزمندگان و یادگاران گران قدر دوران دفاع مقدس تشکیل می‌دهد. دلاوران دلسوزی که با وجود فاصله طولانی از خاتمه یافتن جنگ هنوز هم بر مرام و عقیده ناب خود استوار مانده و بر حفظ آن پافشاری می‌کنند.

در تنظیم این نوشتار چند اصل مورد توجه قرار گرفته است:

۱- دقت در صحیح بودن مطالب. بنابراین حتی در مواردی هم که از منابع نوشتاری استفاده کرده‌ایم در حد توان تحقیقی درباره ابعاد موضوع انجام شده و از اطمینان به درستی آن ذکر کرده‌ایم.

۲- پرهیز از منطه‌ای شدن محتوای کتاب. بر این اساس در حد توان کوشیده‌ایم تا با رزمندگان عزیز در نقاط مختلف کشور گفت‌وگو کنیم و از خاطرات آنان که در یگان‌های مختلف، اتفان افتاده بود باخبر شویم.

چون متأسفانه امروزه مرکز نشینان همه چیز و حتی جنگ را در به خود اختصاص داده‌اند و استان‌های محروم و دور از مرکز را به حاشیه رانده‌اند؛ اما باید همت کرد و این سنت غلط و ناپسند را شکست و از پرداختن به لشکرهای تهران و اصفهان و تبریز، فراتر رفت تا به دیگران هم توجه نمود. البته نگارنده نیز با وجود بضاعت ناچیز، مثل این مقدار توان تحقیق نداشت. پس به خاطر این قصور و ناتوانی از پیشگاه رزمندگان غیور و ولایت مدار استان‌های مختلف به ویژه مناطق محروم پوزش می‌طلبم. و امیدوارم با پاسخ مثبت این عزیزان به پیام درخواست آخر کتاب، برای آینده از محبت‌ها و لطف‌های آنان بهره‌مند شوم و توفیق استفاده از مطالب غنی آنان را بیابم.

۳- هدف ما در این نوشتار بیان صریح اعتقادات، انگیزه‌ها و اهداف رزمندگان در طول دفاع مقدس است. به همین خاطر تنها مطالبی بیان شده که مرتبط با این موضوع است. پس، از بیان امدادهای غیبی، خواب‌ها و دیگر موضوعات معنوی که بخش قابل توجهی از گفته‌ها و گوئی‌های ما را تشکیل می‌داد اجتناب کرده‌ایم. ضمن این که این قبیل مسائل به اندازه کافی مورد توجه نویسندگان و پژوهشگران قرار گرفته است.

۴- تمام مطالب به نام راویان آن آمده است. مگر چند مورد خاص که گوینده محترم آن خاص به طرح نام خود نشد و مایل بود هم‌چنان گمنام باقی بماند.

در پایان این که هرچند اساس جنگ و ماهیت آن، انگیزه‌های دینی و ارادت به اهل بیت (علیهم السلام) بود، اما متأسفانه این مسئله در آثار مکتوب به طور خاص توجه نشده است. امیدواریم ارائه نویسندگان توانمند و متعهد بیش‌تر به آن بپردازند. آرزو مندم این که درین تلاش، مقبول پروردگاری هم‌تا و ولی نعمتمان حضرت صاحب الزمان (عج) قرار گیرد و تا زنده‌ایم مشمول دعای خیر آن وجود شریف قرار گیریم.

اللّٰهُمَّ اجْعَلْ مَحْيَايَ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَمَمَاتِي
مَمَاتِ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ.

ان شاء الله

قم - سید حسن منتظرین

پاییز ۱۳۸۹